

صوفي جان سره مې يو ځل په دې موضوع خبره ڪوله نو هغه را ته د عادت مطابق غصه شو. غصه را ته په دې شو چې ما ترې پوښتنه وکړه چې خوب او تهیوري (Theory) کښې څه فرق دے؟ زما پوښتنه ډېره ساده وه او بې ضرره وه خو پته نشته چې صوفي جان پرې ولې راته تندے تريو او سترگې سرې کړې او خبردار ئې کړم چې کوم ځانې دې نۀ گرېږي هغه مۀ گروه. ما ور ته وئيل چې تهیوري اول خلق زده کړي يعنې کتابونه ولولي، ليکچرې واورې نو بيا د هغې په اساس عملي تجربه شروع کړي. نو دغسې خوب هم وي اول بنده خوب وويني نو د هغې په رڼا کښې بيا بنده عمل شروع کړي. لکه علامه اقبال صېب خوب وليدو. خوب به ئې چاته اورولے وي او بيا به اورېدونکو په هغې کار شروع کړے وي. په نتيجه کښې اوس مونږ ته نۀ صرف پاکستان ښکاري بلکې مونږ په کښې وسپړو.

صوفي جان چشمې په مېز راوبغولې خو ماتې نۀ شوې ځکه چې د صوفي جان چشمې اوس دې عمل او د صوفي جان غصې سره عادي شوې دي. صوفي جان گويا شو چې د خوب نه مطلب هغه خوب نۀ دے کوم چې ئې سرے په اودو ويني.

داسې به په دنيا کښې څوک وي چې د هغه دا خواهش نۀ وي چې ،، زۀ دې بادشاه شم،، د بادشاهي خوبونه ليدل څه بده خبره نۀ ده. ځکه چې خوب يوه داسې د تفريح ذريعه ده چې يوه پېسه پرې نۀ لگي. پخوا به پاکستان او هندوستان کښې د تفريح يا وخت تېري دپاره د ټولنو نه ارزانه ذريعه سنيما هال کښې فلم کتل وو. خو خوب ليدل د سنيما د فلم نه هم ارزانه ذريعه ده. لېکن خوب بس خوب وي چې بنده پکښې هر هغه څه وويني چې په وينه ئې نۀ شي ليدلے. خو ځينې خوبونه خلق وائي چې رښتيا کېږي هم.

دا خبره هم ډېر مشهوره شوې ده چې دا نن چې د زمکې په مخ د پاکستان په نوم کوم مملکت موجود دے دا اول خوب کښې د اردو او فارسي يو شاعر علامه محمد اقبال ليدلے و روستو بيا دا د هغه خوب مطابق جوړ کړے شوم دے. علامه صېب د پاکستان د جوړېدو نه اووه کاله مخکښې الله پاک ځان ته بللے و. هغه ژوندے نۀ دے چې څوک ترې تپوس وکړي چې تا رښتيا خوب ليدلے و؟ او خوب کښې چې دې کوم پاکستان ليدلے و دا هم هغه دے که نه بل قسم دے.

ما ور ته ووئيل ښه ښه اوس پوهه شوم. دا خوب په ويښه علامه صېب ليدلې ؤ. صوفي جان بيا مخ بل طرف ته واړولو او راته ئې ووئيل چې چائې اوڅکه يڅې شوې. خبر زما او د صوفي جان دغه بحث مباحثه د مودو راهسې راروانه ده. کله يو بل نه خفه هم شو خو پخلا کېږو ډېر زر. او د هغې وجه دا ده چې د دواړو د يو بل نه بغير گزاره نه کېږي.

د علامه صېب خوب د هغه د وفات نه پس شهرت موندلې دے. د علامه صېب د شعرونو چې کومه تشریح کېږي معلومه نه ده چې د هغه روح به څومره بې قراره وي. خو د هغه د ځوي جاويد اقبال مرحوم د صبر پېمانه اخر ډکه شوه او وې وئيل چې ماته پته ده چې زما د پلار د شعرونو دا مقصد کله هم نه دے کوم مقصد چې ترې د ,, اقبالیاتو،، دا پوهان اخلي.

د علامه صېب هستي ډېره لوړه ده د هغه خبرې دومره گرانې هم نه دي څنگه چې دې خلقو گرانې کړې دي. د علامه صېب د فکر نه ځينې خلقو ناجائزه فائده اوچته کړې ده. هغه کله هم دا نه دي وئيلي چې ,, ما خوب ليدلې دے،، خو دا خلق خوبونه ويني او هغه هم په ويښه. حالانکې خوب بغير د اوده کېدو نه څوک نه شي ليدلې لکه څنگه چې جنت د مرگ نه مخکېني څوک نه شي ليدلې. يعنې جنت ته د تلو دپاره مرگ شرط دے. مرگ حق دے خو په خپل وخت خوند کوي. خو دا

ځينې خلق جنت ته د تلو دپاره دومره ليواله دي چې کوشش ئې دا وي چې زر تر زره مړ شي. او چې نه مړ کېږي نو ځان ووژني يعنې خودکشي وکړي. دوي کم عقلو ته دا نه ده معلومه چې ځان وژنه حرامه ده. او چې څوک دا حرکت وکړي په هغوي جنت حرام دے.

دغه شان کوم خلق چې ځان په دې جهان د تلو خلقو نه اوچتول غواړي هغوي خوب ليدل غواړي او خوب ليدلو دپاره بې وخته اوده کېږي. او د بده مرغه دا خلق خوب ليدلو ته دومره بې قراره شي چې خوب ور ته نه ورځي او دغه شان د بې خوبۍ د مرض ښکار شي. بې خوبې ډېر خطرناک مرض دے. الله دې ترې ما او تاسو په امان وساتي. د بې خوبۍ په مرض اخته خلق بيا په ويښه خوب ويني او دا خوبونه ډېر گډوډ وي. دوي که افسر نه وي نو ځان ور ته افسر ښکاري. که وپوکې افسر وي نو ځان ور ته لوتې افسر ښکاري. او چې ملا وي نو ځان ور ته ډېر پوهه، عالم او نور خلق ور ته جاهلان ښکاري. او دا مرض دومره عجيبه دے چې دغه ملا صېب بيا عجيبه عجيبه خوبونه ويني. دے وائي چې دے دې ولې د ملک صدر يا وزير اعظم نه وي. دې قسمه مليونو کښې يو طاهر القادري نوم يو سړي ډېر غټ نوم پېدا کړے دے. ده د وزير اعظمۍ د چوکۍ نه بغير کمه ټيټه کرسی د خپل شان سپکاوه گڼلو. شايد چې د ده خوبونه تالا ترغه

شوي ڊي.

عمران خان اول ڊ پاڪستان ڊ ڪرڪٽ ڊ ٽيم
ڪپٽان ؤ. خوب ئي وليدو چي ته ڊهر لوئي سرے
ئي. تا او نواز شريف ڪنبي خه فرق نشته. هغه هم
لاهورے ڊے او ته هم لاهورے ئي. هغه ڊ مشرقي
پنجاب ڊ جائي عمره نه راغله ڊے او ستا موربي
بي ڊ مشرقي پنجاب ڊ چالندهر نه راغله ده. چي
نواز شريف وزيراعظم ڪهڊے شي نو ته ولي نه
شي ڪهڊے. ڪه هغه سره ڪارخانه دار او تاجران ڊي
نو تاسره ڊ ڪرڪٽ شوقيان ڊي. ملا ئي وتړله
مېدان ته راکوز شو. ڊ ڪرڪٽ ڊ گلو ڪوڅو
لوبغاڙي ئي خان سره ڪرل. هغه غر او دا غر
ويستل ئي شروع ڪرل. ڪوشش ئي دا ڊے چي
خپل خوب عملي ڪري. خو خيال مې نه ڊے چي
ڊے دا وري شري ڪري. ده دا اوربڊلي ڊي چي
علامه اقبال ڊ پاڪستان جوڙيدو خوب ليدلے ؤ او
پاڪستان جوڙ شو. ده هم خوب ليدلے ڊے او
وزيراعظم به شي. خود ڊي نه نه ڊے خبر چي
علامه صېب پسې دا ڊ خوب خبره هسې چا تڙلي
ده هغه ڪله هم ڊ داسې قسم خوب ليدلو دعوه نه
وه ڪري.

عمران خان او طاهر القادري مې صرف ڊ
مثال په توگه پېش ڪرل. دا قسمه خوبونه نور هم
ڊهر خلق لگيا ڊے ويني او ليدلي ئي هم ڊي خود
خوب تعبير هغه نه وي ڊ ڪوم چي خوب ليدونڪه
تعبير راوباسي. قاضي حسين احمد مرحوم هم دا

قسمه خوب ليدلے ؤ خو هونيار سرے ؤ ڊ خپل
قسم ڊهر زر ئي ڊ چانه تپوس وکړو او هغوي ور ته
ووييل چي ستا ڊ خوب تعبير دا نه ڊے ڪوم چي ته
گنبي. په قلاڙه ڪنېنه.

په پښتونخوا ڪنبي هم ڊ خوب ليدلو
رواج زيات شوم ڊے. ڊ وزيراعليٰ په چوڪي ڊ
ناستي خوبونه خودومره زيات شوي ڊي چي خلق
ئي ڪېران ڪري ڊي. هر يو ليدو چي غته جلسه
وويني نو ڊ وزيراعليٰ جوڙيدو خوب ليدل شروع
ڪري. او خپلو نعره بازو ته حڪم وکړي چي زما ڊ
وزيراعليٰ ڪهڊو چغه ووهي. هغوي چغه ڪري او ڊ
چغې سره ده ته خان وزيراعليٰ وزيراعليٰ بڻڪاره
شي.

دا ڊ خوب ليدلو مرض دومره زيات شومے
ڊے چي ڪه په وخت ئي علاج ونه شو نو دا مرض
نه صرف ڊ موجوده مريضانو سرونو ته نقصان
رسولے شي بلڪي دا مرض خوربڊے هم شي. نن
سبا سياستدانان ڊي مرض ڪنبي زيات اخته ڊي
هر يو دا خوب ويني چي ڊے ڊي وزيراعظم يا
وزيراعليٰ شي.

لکه څنگه چي به پخوا څوک ليونے شو نو
دا به ئي وئيل چي ،،زه ڊي بادشاه شم،، او دغه
شان په تخت ناست بادشاه به توره راويسته او ڊ
خپل ڊي دښمن سر به ئي قلم ڪړو. خدائے ڊي ڊ
وزيراعظم او وزيراعليٰ جوڙيدونکو سرونه په
امان وساتي.